

Euro ir Ekonominės ir pinigų sąjungos informacijos ir komunikacijos strategija

Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl Euro ir Ekonominės ir pinigų sąjungos informacijos ir komunikacijos strategijos įgyvendinimo (2005/2078(INI))

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Komisijos komunikatą Tarybai, Europos Parlamentui, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui dėl euro ir Ekonominės ir pinigų sąjungos informacijos ir komunikacijos strategijos įgyvendinimo (KOM(2004)0552),
  - atsižvelgdamas į Komisijos komunikatą Tarybai, Europos Parlamentui, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui, Regionų komitetui ir Europos centriniam bankui – pirmą pranešimą dėl praktinio pasirengimo tolesnei euro zonos plėtrai (KOM(2004)0748),
  - atsižvelgdamas į 2000 m. birželio 16 d. Parlamento pozicijas, susijusias su euro įvedimu¹,
  - atsižvelgdamas į 2000 m. liepos 6 d. Parlamento rezoliuciją dėl euro ir Ekonominės ir pinigų sąjungos (EPS) informacijos ir komunikacijos strategijos iki 2002 m.²,
  - atsižvelgdamas į 2001 m. liepos 4 d. Parlamento rezoliuciją dėl priemonių padėti ekonomikos subjektams pereiti prie euro³,
  - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 45 straipsnį,
  - atsižvelgdamas į Ekonomikos ir pinigų politikos komiteto nuomonę (A6-0197/2005),
- A. kadangi praėjus šešeriems metams nuo projekto egzistavimo pradžios, EPS sukūrimo ir euro įvedimo projektas laikomas itin sėkmingu,
- B. kadangi aukštas euro kursas tarptautinėse finansinėse rinkose, itin didėjantis atsiskaitymas eurai prekyboje ir tai, kad visame pasaulyje centrinių bankų rezervuose dolerį vis dažniau pakeičia euras,
- C. kadangi šiuo metu jau nebekyla rimtų abejonių dėl bendros valiutos ir ją lydinių priemonių – bendros pinigų politikos ir didesnio ekonomikos politikos koordinavimo – naudos: galimo pigesnio finansavimo dėl istoriškai mažų palūkanų lygių, dėl padidėjusio kainų aiškumo atsiradusio vidutinės trukmės kainų sumažėjimo, valiutų keitimo rizikos euro zonoje išnykimo, prekybos ir kelionių palengvinimo ES viduje, spaudimo

---

¹ OL C 67, 2001 3 1, p. 324.

² OL C 121, 2001 4 24, p. 459.

³ OL C 65 E, 2002 3 14, p. 162.

valstybėms narėms įgyvendinti fiskalines politikas stabilumo link,

- D. kadangi nepaisant to, kad tam tikros Europos visuomenės dalys reiškia neigiamą požiūrį į eurą, ypač tose valstybėse narėse, kurių nacionalinė valiuta į eurą keičiama aukštu kursu; kadangi „Eurobarometer“ tyrimai rodo, kad tokia tendencija stiprėja, nes prieš įvedant eurą tam pritarė 68 proc., įvedus – 75 proc., o pirmąjį 2004 m. pusmetį – 66 proc. euro zonos gyventojų; kadangi neigiami referendumų Švedijoje ir Danijoje rezultatai taip pat įrodo visuomenės priešišumą bendrai Europos valiutai; kadangi apklausos naujose valstybėse šalyse taip pat rodo augantį priešišumą euro įvedimui, kuris daugiausia kyla dėl atitinkamos informacijos nebuvimo,
- E. kadangi šiuos požiūrius didele dalimi apsunkino klaidos, padarytos įvedant eurą, nepaisant to, kad politiškai ir techniškai tai buvo labai naudingas ir sėkmingas procesas, tik 0,2 proc. paveikęs infliaciją; kadangi per mažai dėmesio buvo skiriama euro įvedimo pasekmėms, veikiančioms paprastus vartotojus, kurie matė kylančias kasdienio naudojimo prekių ir paslaugų kainas, ir mažas bei vidutines įmones (MVI), kurioms buvo netinkamai pranešta ir kurios nebuvo aprūpintos pakankama grynujų pinigų suma; kadangi nepaisant to dabar aišku, kad buvo klaidinga nutraukti švietimo apie eurą kampanijas taip greitai po to, kai jis buvo įvestas,
- F. kadangi yra svarbu, jog greta kiekybinių „Eurobarometer“ tyrimų būtų atlikti ir kokybiniai tyrimai dėl piliečių požiūrio į eurą pagrindinių motyvų; kadangi tik atliekant nuodugnias apklausas galima išsiaiškinti tikras priežastis, kodėl tam tikros asmenų grupės priešinasi eurui ir yra skeptiškai nusiteikusios EPS atžvilgiu, ir panaudoti tai tolesnėse informavimo strategijose, kurios būtų skirtos (euroskeptiškomis) socialinėms grupėms, kurias atrinktų atitinkamos valstybės narės ir jų už informavimą atsakingi pareigūnai,
- G. kadangi pasitelkus patirtį pramonės sektoriuje ir žiniasklaidos studijų apie rinkodarą po pardavimų atradimus galima įrodyti informavimo ir jau įvedus eurą svarbą; kadangi svarbu ne tik įgyti žmonių pasitikėjimą prieš įvedant eurą, bet ir išsaugoti įsitikinusiųjų savo teisingu sprendimu pasitikėjimą ir formuoti jų nuomonę informaciniais parnešimais ir įvykiais po euro įvedimo,
- H. kadangi siekiant paremti bendrą valiutą, išvengti praeities klaidų ir paruošti naujus dalyvius sklandžiam perėjimui yra reikalinga suprantama, ambicinga ir ilgalaikė švietimo apie eurą ir EPS strategija; kadangi Komisija ir Europos centrinis bankas (ECB), demokratiškai prižiūrint Europos Parlamentui ir kartu su valstybių narių finansinėmis valdžios institucijomis yra pagrindinės institucijos, atsakingos už tokios strategijos sėkmę,
- I. kadangi aukštesnė negu euro zonoje infliacija naujose valstybėse narėse vidutiniu arba ilguoju laikotarpiu yra neišvengiama, nepriklausomai nuo to, ar bus įvestas euras, dėl vis dar išliekančių reikšmingų kainų skirtumų ir dėl pasivijimo, kaip reiškinio, sudėtingumo,
- J. kadangi atsižvelgiant į Europos demokratinį procesą visa informavimo ir švietimo Europos klausimais politika siekiant, kad ji būtų veiksminga, turi sudaryti dalį bendros Europos Sąjungos informavimo ir komunikacijos strategijos, kad taip būtų galima parodyti visuomenei teigiamą ES poveikį kasdieniam žmonių gyvenimui,
- 1. palankiai vertina šiuos EPS teikiamus privalumus: kainų stabilumą, sumažėjusias sandorių išlaidas, didesnę kainų skaidrumą euro zonoje, sumažėjusį kintamumą

tarptautinėje valiutos rinkoje, apsaugą nuo išorinių sukrėtimų, istoriškai žemas palūkanų normas, žemas paskolų palūkanų normas ir paprastesnę keliavimą; remia eurą, kaip galingą Europos integracijos simbolį ir priemonę, Europos piliečius priartinančią prie idealų, kuriais paremta Europos Sąjunga;

2. pažymi, kad euras yra ypač nepopuliarus tam tikrų piliečių tarpe; mano, kad tai prieštarauja faktui, kad euras yra, ko gero, sėkmingiausias kada nors vykdytas Europos projektas; mano, kad bendra valiuta išlieka ES komunikacijos prioritetas; tiki, kad euro ir EPS nauda – kainų stabilumas, mažos paskolų palūkanos, lengvesnės kelionės, apsauga nuo valiutų kursų svyravimų ir išorinių sukrėtimų – turi ir toliau būti populiarinami ir išsamiai visuomenei aiškinami; mano, kad ypač reikia akcentuoti Europos piliečių, vartotojų ir MVI, nesugebančių staiga prisitaikyti prie finansinių operacijų eurais, informavimą ir informacijos atnaujinimą;
3. mano, kad švietimo apie eurą ir EPS kampanija daugiausiai turi būti vykdoma mažuose miestuose ir atokiausiuose regionuose, kur visuomenės informavimo galimybės net ir dabar yra ribotos; mano, kad, pageidaujant valstybėms narėms, kainos gali būti pateikiamos dviem valiutomis (nacionaline valiuta ir eurais), kol piliečiai, ypač tokiuose regionuose, visiškai perpras sistemą;
4. mano, kad yra labai svarbu, jog pagrindiniai politikos formuotojai prisiimtų visą politinę atsakomybę už tolesnę bendrosios pinigų politikos ir glaudesnio ekonominio koordinavimo raidą, nes ilgalaikė euro sėkmė bendrai sutvirtins Europos Sąjungą ir euro populiarumas taip pat yra svarbus kalbant apie galimą Sutarties dėl Konstitucijos Europai ratifikavimą;
5. pritaria glaudesniai ekonominės politikos koordinavimui tarp valstybių narių ir fiskaliniam atsargumui atsižvelgiant į reformuotą, bet reikalaujantį pastangų Stabilumo bei augimo pakta; mano, kad peržiūrėtas Stabilumo bei augimo paktas, kurį Europos Vadovų Taryba iš esmės patvirtino 2005 m. kovo 22 – 23 d. Briuselyje, ir svarbūs tam tikrų sričių Bendrijos reglamentai, vienodai įgyvendinami valstybėse narėse, turi padėti didinti ilgalaikį valstybių narių ekonomikos stabilumą ir jų prisitaikymą prie Lisabonos strategijos tikslų; pabrėžia, kad lėtą ekonomikos augimą po euro įvedimo sąlygojo ne valiutos pasikeitimas, bet tai, kad nebuvo tinkamai įgyvendintos Bendrosios ekonomikos politikos gairės, nebuvo laikomasi Lisabonos strategijos ir nebuvo įgyvendintos struktūrinės reformos;
6. pritaria naujausiam Komisijos pranešimui dėl jos euro komunikacijos strategijos, bet pažymi, kad Komisija yra nusiteikusi per daug optimistiškai atsižvelgiant į populiarumo trūkumą; kviečia Komisiją vadovautis savo pagrindiniais komunikacijos tikslais ir detaliai išdėstyti žingsnius, reikalingus jiems pasiekti; pabrėžia intensyvesnio modernių rinkodaros technologijų taikymo naudą pristatant EPS visuomenei ir siekiant EPS, eurą ir jo teikiamus privalumus visuomenei pateikti kaip patrauklų „paketą“;
7. pritaria Komisijai, kad informavimo kampanija turi būti pritaikoma atsižvelgiant į kultūrą, kalbą, dominuojančią visuomenės nuomonę ir skirtingų valstybių narių piliečių rūpesčius, taip pat turi būti atsižvelgta į tai, ar šalis jau yra euro zonoje, ar euras bus įvestas per trumpą, ar per vidutinį laikotarpį, ar euro įvesti neketinama;
8. toliau remia PRINCE programą ir kviečia padidinti jai skiriamas lėšas; tiki, kad

Tarpinstitucinė informavimo grupė gali pagerinti institucijų dialogą dėl euro; įspėja, kad dėl bendro finansavimo principo, kuriuo paremta PRINCE programa, taikymo, gali kilti žymių problemų ir prireikti nukelti euro įvedimą naujose valstybėse narėse, kurioms trūksta reikalingų biudžeto priemonių;

9. mano, kad yra svarbu apsvarstyti piliečių iš senųjų valstybių – Danijos, Švedijos ir JK – kurios nepriklauso euro zonai abejones, ir kviečia Komisiją padėti šių valstybių vyriausybėms laimėti skeptiškai nusiteikusios visuomenės palankumą, jei tos vyriausybės jo siekia;
10. tiki, kad dėl pastarosios ES plėtros iškils nauji iššūkiai EPS ir bendrai valiutai; mano, kad Komisija, siekdama padėti naujoms valstybėms narėms paruošti savo piliečius euro įvedimui, turi sutelkti savo pastangas ir vykdyti intensyvią informavimo kampaniją; prižiūrėti jos įgyvendinimą, kur tokia kampanija jau yra pradėta, ir nuolat teikti pranešimus apie nacionalinio veiksmų plano dėl euro įvedimo įgyvendinimą;
11. pažymi, kad reikalavimas pateikti kainas dviem valiutomis, tarkim, tris mėnesius prieš euro įvedimą ir 12 mėnesių po įvedimo, pirmiausiai sumažintų žmonių baimę dėl euro įvedimo pakilusių kainų, taip pat verslininkams ir paslaugų teikėjams nesudarytų sąlygų naudoti euro įvedimą kaip pretekstą pakelti kainas; kadangi paaiškėjo, kad teisėtas šalies reikalavimas pateikti kainas dviem valiutomis, savanoriškas prekybos rūmų elgesio kodeksas, taip pat ekonominių ir socialinių partnerių susitarimas buvo naudingi įvedus eurą daugumoje pirmųjų 12 euro zonos šalių;
12. ragina Komisiją atsižvelgti į nuogaštavimus, kuriuos išreiškia naujų valstybių narių visuomenė dėl kainų kilimo; būsimąsias euro zonos nares ragina pasimokyti iš dabartinių euro zonos narių patirties įvedus eurą ir apsaugoti nuo jose pastebėtų reiškinių – neteisėtų veiksmų ir pernelyg didelio kainų suapvalinimo; mano, kad skirtumas tarp metinės infliacijos ir kainų padidėjimo dėl euro įvedimo turi būti išaiškintas visų valstybių narių piliečiams;
13. pažymi, kad, palyginti su senomis valstybėmis narėmis, naujose valstybėse narėse daugiau finansinių operacijų atliekama grynųjų pinigų pavidalu, o ne elektroninėmis mokėjimo priemonėmis; ragina Komisiją, valstybes nares ir nacionalinius centrinius bankus į tai atkreipti dėmesį kai bus ruošiamas valiutos pakeitimas naujose valstybėse narėse; skatina jas naudoti valiutos pakeitimą, siekiant padidinti elektroninių mokėjimų ir mokėjimų kortelėmis skaičių; tiki, kad trumpas dviejų valiutų apyvartos periodas yra geriausia išeitis siekiant sėkmingo valiutos pakeitimo naujose valstybėse narėse;
14. mano, kad geriausia praktika ir patirtis, įgyta vykdant ankstesnę valiutos keitimą, yra naudinga keičiant valiutą ir naujose valstybėse narėse, taip pat naudinga būsimai plėtrai ir naujų šalių kandidačių pasiruošimui;
15. ragina Komisiją teikti daugiau svarbos konsultavimosi su socialiniais partneriais procedūroms, siekiant atsižvelgti į visuomenės ir ypač į tam tikrų socialinių ir ekonominių organizacijų poreikius;
16. kviečia kiekvienoje valstybėje narėje, vadovaujant finansų ministrui ir glaudžiai bendradarbiaujant su nacionaliniais centriniais bankais, papildomai finansuoti Nacionalinių forumų eurui – sistemos, kuri buvo sėkmingai naudojama anksčiau –

įkūrimą; mano, kad ES turėtų skatinti „dvynių“ projektus, kai senosios valstybės narės skleidžia ir perteikia naudingą patirtį finansų ministrų ir centrinių bankų lygmeniu; ragina Komisiją parengti specialius pranešimus apie geriausią patirtį ir padrąsinti nacionalines, regionų ir vietos valdžios institucijas įkurti vietinius pranešimų centrus, kuriems kiekvienas asmuo galės pranešti apie bet kokį piktnaudžiavimą, pvz. nepagrįstą kainų pakėlimą;

17. ragina Komisiją pripažinti, kad įgyvendinant ir planuojant švietimo ir informavimo apie eurą ir EPS strategiją svarbus vaidmuo tenka Europos Parlamentui, valstybių narių parlamentams ir regioninėms bei vietos valdžios institucijoms; mano, kad šių institucijų veiksmai sukurs demokratiškesnį dialogą dėl informavimo strategijos, į kurią bus labiau įtraukti visuomenei rūpimi klausimai;
18. ragina ECB savo Metiniame pranešime arba specialiaame pranešime pateikti metinę kiekybinę naudos, kurią atnešė euro įvedimas eiliniams piliečiams, analizę su konkrečiais pavyzdžiais, kokios teigiamos įtakos turėjo euro naudojimas žmonių kasdieniniam gyvenimui, kad tokia analizė būtų svarstoma Parlamente;
19. prašo Komisiją vykdyti specialias MVĮ visoje Europoje nuomonių apklausas, kurių tikslas būtų įvertinti valiutos priėmimo lygį sektoriuje; pabrėžia, kad svarbu įtraukti automatinis operatorius į komunikacijų ir pakeitimų strategijas, kadangi jų vaidmuo priimant naujas monetas ir banknotus yra svarbus piliečių kasdieniniame gyvenime;
20. kviečia bankininkystės sektoriaus atstovus bankomatuose klientams pateikti daugiau mažesnio nominalo banknotų, kadangi dauguma grynųjų pinigų mokėjimų yra vidutiniškai nuo 15 iki 20 EUR vertės, taip būtų sumažintas grynųjų pinigų kiekis laikomas parduotuvių kasose – taigi sumažėtų apiplėšimo rizika; be to, tai sumažina riziką vartotojams gauti padirbtus pinigus kaip grąžą;
21. prašo Komisiją paskelbti analizę, kurią apsvarstytų Parlamentas, dėl esančių apyvartoje 500 EUR vertės banknotų, kurių išleidžiamas kiekis dėl euro zonos ekonomikos subjektų padidėjusio poreikio 2005 m. padvigubėjo iki 190 milijonų banknotų, perviršio; supranta 500 EUR vertės banknoto, kaip didelės vertės banknoto, naudą, bet įspėja dėl galimos rizikos, susijusios su tokia didele banknoto verte pinigų plovimo ir nusikaltimų atžvilgiu;
22. pažymi, kad daugėja elektroninių sandorių ir dėl to abejoja, pirmiausiai stengdamasis atsižvelgti į vartotojų įpročius kai kuriose valstybėse narėse, ar reikia apyvartoje palikti 500 eurų banknotą;
23. ragina ECB paskelbti prašymų dėl 500 EUR banknotų iš įvairių centrinių bankų paskirstymą;
24. apgailestauja dėl vis dar didelių tarptautinių mažmeninių mokėjimų euraiš išlaidų, nors Reglamentas (EB) Nr. 2560/2001 dėl tarptautinių mokėjimų euraiš¹ iš esmės sumažino eurų standartinių tarptautinių pervedimų mokesčius ir remia Bendro Europos mokėjimų regiono sukūrimą; prašo Komisijos pasiūlyti priimti išsamius teisės aktus šioje srityje ir pasinaudoti šia galimybe harmonizuojant ES elektronines mokėjimo sistemas, siekiant sumažinti išlaidas, kurias paprastai patiria vartotojai ir MVĮ; pabrėžia, kad sistemos

---

¹ OL L 344, 2001 12 28, p. 13.

efektyvumas priklauso nuo vartotojų pasitikėjimo, o šis priklauso nuo jų teisių pripažinimo;

25. pritaria faktui, kad ECB dirba su antra banknotų karta; tiki, kad dėl savo masto euro yra ypač pažeidžiamas dėl galimo padirbinėjimo, ir ragina ECB būti itin atidų ir kuriant naują banknotų kartą pasinaudoti egzistuojančia patirtimi; mano, kad yra labai svarbu, jog Europolas ir valstybių narių policija šią problemą laikytų viena iš prioritetinių;
26. mano, kad tarpinstitucinis dialogas dėl euro gali būti pagerintas pasitelkus Tarpinstitucinę informacijos grupę; kviečia Komisiją ir toliau siųsti Europos Parlamentui ketvirtinius raštiškus PRINCE programos atnaujinimus;
27. dar kartą pabrėžia savo ketinimą gerinti tarpinstitucinį bendradarbiavimą šioje srityje kiekvienais metais Komisijos pranešimo pagrindu rengiant svarbias diskusijas, kuriose dalyvautų komitetų, turinčių visišką arba dalinę atsakomybę tuo klausimu, ir Tarybos atstovai, kuris buvo išreikštas 2005 m. gegužės 12 d. rezoliucijoje dėl Europos Sąjungos informacijos ir komunikacijos strategijos įgyvendinimo¹;
28. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai ir Komisijai.

---

¹ Priimti tekstai, P6_TA(2005)0183.